

ღიმოთე ჟერუსალემელი

ქაპრალ მიჰვანებასათვის*

სხლოდ კაცთა შორის სრული კაცი სიმართლისად, რომელი-იგი მართალთაგან იპოვების საქმით, რომელთა-იგი მარადის განანათლებს, რომელნი ვლენან გზასა ჭეშმარიტსა, ვითარცა იტყვს წერილი: «ნათელი მართალთა ზედა მარადისა» (იგ.13,9). **ქ**ომელი ნათელი? – ნათელი არა თუ ესე, რომელი ღამე აღვინთით საწმარად, გინა თუ მზე ესე შექმნული, რომელი ყოველთა გუაქუს საწუთროსა ამას. «ნათელი მართალთა ზედა მარადისა», რომელი ნათელი? – უპირადეს ცათა დადგრომილი, რომელი საყდართა თანა მარადის დგას; იგი, რომელ მართალმან **წბრაჰამ** იცნა, რამეთუ იცნის თჳსნი და შეიწყნარნის, გარნა, რომელთა თანა ნათელი არა არნ, ეგევითარნი ბნელსა წარავლინნის.

წმისთვის ჯმობს მღალადებელი და იტყვს: «ნათელი მართალთა ზედა მარადის, ხოლო ნათელი უღმრთოთა დაშრტესა» (იგ.13,9). **წ**რარაჲ არს უფროს მართლისა ცხოველ კაცთა შორის, ვითარცა იტყვს წერილი: მართალნი უკუნი სამდე ცხოვდენ და **აფლისა** მიერ სასყიდელი მათი და სასოებაჲ მათი მადლისაგან. **წ**ა რაჲ არს მართალი? – მართალი დანაკისკუდსა მიემსგავსა, ვითარცა წერილ არს: «მართალი ვითარცა ფინიკი ყუავოდის და ვითარცა ნაძვ **ზიბანისაჲ** განმრავლდესა» (ფს.91,12), რამეთუ ვითარცა ფინიკი ყუავინ და სიტკბოვებაჲ იგი სარწმუნოებისაჲ აქუნ. **წ**რასადა შეორგულდის მართალი განსაცდელითა სარწმუნოებასა **იმრთისა** მიმართ, ვითარცა წერილ არს: «მრავალ არს ჭირი მართლისაჲ და ყოვლისავე მისგან იჴსნეს იგი **აფალმან**» (ფს.33,20).

შართალი, ნათესავსა შორის უშჯულოსა მყოფი, ჯორცითა მიიცვალების შუენიერსა სასუფეველსა. **წ**მას მენამების მე მართალი **წნუქ** და ნათესავი იგი უკეთური, რომელ წელით **რლუნითა** წარწყმდა და მათ შორის რომელ-იგი სარწმუნოებითა განერა; მენამების მე **წოვე** და ქალაქნი, რომელ დააქცინა **აფალმან** ცოდ-

ვისათვს და მათ შორის რომელნი ანგელოზთა განარივნეს; მენამების მე **ზოტ** მართალი, რომელი განსაცდელსა ეშმაკისასა განერა; ამას მენამების მე **ზოტ**; მართალმან სარწმუნოებითა ერთითა ქვითა გმირი იგი გოლიად დასცა, – ამას მენამების მე **წავიდ**.

შცირედ მოვიხსენოთ **წლიადისცა**, რომელი-იგი ქუეყანასა ზედა ვითარცა ანგელოზი იქცეოდა და მერმე აღმალდა ეტლითა ზეცად. **წ**ა სხუათაჲ მათ ყოველთაჲ დაყოვნებისათვს და-ლა-უტევოთ ამის ჟამისათვს.

წწ მოვიდეთ უკუანაჲსკნელისა ამის მართლისა. **წ**ა ვინ არს ესე მართალი უკუანაჲსკნელი? – იგი არს, რომელ ან გესმა ლუკა მახარებელისაგან, რომლისაჲ სახელი **სკმეონ**. **წ**სე პირველიცა და უკუანაჲსკნელიცა; დასასრული **შჯულისაჲ** და დასაბამი მადლისაჲ; ნათესავით **წურიად**, არამედ მადლითა **წრისტიანე**; მწიგნობარ კითხვით და ანგელოზ ცნობით; ფარისეველთა მათ შორის ვითარცა ვარდი ეკალთაგან განშოვრებულ.

წა **სკმეონ** ესოდენ მართალ იპოვა. **წ**უნყა სულისაგან წმიდისა არა ხილვად სიკუდილი, ვიდრემდის იხილოს ცხებულები **აფალი** ჩუენი **წესუ** **წრისტ** და მიიქუას იგი მწართა თვსთა ზედა. **წ**წ მან მართალმან რაჟამს იხილა ჯორციელად მოსლული **აფალი**, იხილა და განიცადა და მიიქუა იგი მწართა თვსთა ზედა და ვითარცა მონაჲ **აფლისაგან** იჯმნიდა იგი მისგან განსლვად ჯორცთაგან, რომელ-იგი ჩნდა ყრმად ყოველთა **აფალი** და ესრჳთ იტყოდა: «ან, **აფალი**, განუტეო მონაჲ შენი მშჯდობით, რამეთუ იხილეს თუალთა ჩემთა მაცხოვარებაჲ შენი» (ლუკ.2,29-30). **წ**იხილე, რაჲთა განვიტეო მშჯდობით; ვიხილე დიდებაჲ შენი და კრებული მთავარანგელოზთაჲ, რომელნი მიგცემდეს შენ დიდებასა, დაბადებულისა ყოვლისა სიხარული და ცისაჲ და ქუეყანისაჲ ერთ-გზაობაჲ, სული წმიდაჲ ჩემ ზედა და წინავე ვხედევდი შენსა.

წწ განვიტეო, რაჲთა არღარა ვიხილო **წურიათაჲ** შენ ზედა კადრებაჲ. **წ**უცამცა ვიხ-

* სინური მრავალთავი 864 წლისა, რედ. აკ. შანიძე, თბ., 1959. გვ. 94-99.

ილავ მე გვრგვნსა მას ეკლისასა, ნუცამცა მონისა მიერ ყურმილის ცემასა, ნუცა ლახუარი გუერდსა შენსა, ნუცა მზც ესე შენ ზედა დაბნელებული.

«**წნ**, **ოფალო**, განუტეო მონაჲ შენი მსგავსად სიტყვსა შენისა მშვდობით, რამეთუ იხილეს თუალთა ჩემთა მაცხოვარებაჲ შენი, რომელ განუმზადე წინაშე პირსა ყოვლისა ერისასა» (ლუკ.2,29-31).

ნა ვითარცა მახარებელმან თქუა და თქუენ გესმა, ვითარმედ: იყო კაცი ერთი **იერუსალემს** და სახელი მისი **სვმეონ** და იყო კაცი იგი მართალ და მოელოდა ნუგეშინის-ცემასა **ისრაელისასა** და სული წმიდაჲ იყო მის ზედა და იყო მისა უწყებულ სულისაგან წმიდისა არა ხილვად სიკუდილი, ვიდრემდე იხილოს ცხებული **ოფლისაჲ**, და მოვიდა იგი სულითა ტაძრად (ლუკ.2,25). ნა რაჲ არს მისი მოსლვაჲ ტაძრად, ისმინეთ: ესე **სვმეონ** ჯდა სახლსა შინა თვსსა და ამას ილოცვიდა, რაჲთამცა უწყებული იგი სულისა წმიდისაჲ იხილა. ნა, ვითარ იგი ამას გულის სიტყუასა შინა იყო, მაშინ **ოსეფს** და **შარიამს** მოჰყვანდა ყრმაჲ იგი **ესეს** ტაძრად, რაჲთამცა აღასრულეს მსგავსად **შეჟულისა** ყოველივე, რაჲ წერილ იყო.

ნა მუნქუესვე აუწყა მას სულმან წმიდამან და ჰრქუა: აღდეგ, მოხუცებულო! რად ჰზი? აღდეგ და მირბიოდე ტაძრად, რამეთუ მოვიდა განმტყვებელი შენი. **სანაგე** სახლი შენი და განჰმზადე სამკუდროჲ შენი, რამეთუ მოწვეწულ არს ჟამი შენი, და წინანარმეტყუელებდ ტაძარსა მას შინა. **ითარცა** ესმა ესე ვითარი, მეყსეულად აღდგა და განძლიერდა და წინამძღურობითა სულისა წმიდისაჲთა მირბიოდა ტაძრად და მოუსწრვო ქალწულსა მას, რომელსა მოჰყვანდა დიდებული იგი.

ადეს შევიდა **სვმეონ** და დადგა იგი წინაშე საკურთხეველსა და მოელოდა ცხებულსა მას, რომელი სულმან წმიდამან აუწყა მას, და ჰხედვიდა იგი მრავალთა დედათა, რომელთა შეჰყვანდეს ყრმანი, შევიდა **შარიამცა** ტაძარსა მას შორის მათსა, რამეთუ თანა არა ზიარ იყო შობასა მას ბუნებისასა, და **სვმეონ** ჰხედვიდა ყოველთა დედათა, ვითარცა არს მიხედვად კაცისაჲ. ნა ვითარ მიჰხედა წმიდასა მას ქალწულსა არა ვითარ სხუათა მათ, არამედ ვითარცა მადლითა შემოსილსა და ყოვლად უჭრწნელსა და მბრწყინვალესა, მირბიოდა მისა და ეტყოდა იგი სიმრავლესა მას დედათასა:

გზა-მეცით მე, რაჲთა მივეახლო მე წმიდასა მას და სასურველსა და ვინილო, რომელსა-იგი წინაჲთვე უხილავ. ნა თქუენ, მჰვევალნი ეგე, რაჲსათვს აზნაურსა მას დედოფალსა ეგოდენ შეეახლებით, ანუ რაჲსათვს საკურთხეველად მიგყვანან ყრმანი თქუენნი? მოიქეცით და მოჰგუარენით აქა ყრმასა, რომელი უწინარეს **სბრაჰამისსა** არს.

ნა ვითარ მიიქუა **ოფალი**, რომელი-იგი ყრმად ჩნდა, მკლავთა თვსთა წინანარმეტყუელმან, აკურთხნა **ოსეფ** და ქალწული იგი, ხოლო წინანარმეტყუელებად **ოფლისა** შეწირა და ქალწულსა მას ეტყოდა: ვითარ სახედ ჰხედავ შენ ყრმასა ამას, ქალწულო? შენი და არა შენი, რამეთუ შენ ქალწულებასავე ჰგიე, და რაჲსა მაგას შენ ძუძუსა აწოვებ, რაჲთამცა აღჰზარდე და გესუა ეგე ყრმად? არა უჭმს საზრდელი, რამეთუ მაგან უწვმა ერსა მანანაჲ და ყოველნი დაბადებულნი მაგან შექმნნა – ცაჲ და ქუეყანაჲ და ყოველი, რაჲ არს მათ შინა. «**ესე** არს დაცემად და აღდგომად და სასწაულად მრავალთა და შენსაცა სულსა განვლოს მახვლმან» (ლუკ.2,34-35).

ესე სვმეონ ამას რაჲ ეტყოდა ქალწულსა მას მისთვს, რომელი-იგი ყრმად ჩნდა **ესეს**, ვითარმედ «დაცემად და აღდგომად». ნა რაჲსათვს დაცემად გინა აღდგომად? ან ჭეშმარიტ არს სიტყუაჲ იგი. **წრა** თუ **სვმეონ** თვსითა გონებითა, არამედ უწყებითა სულისა წმიდისაჲთა ეტყოდა ქალწულსა მას **ოფლისათვს**: დაცემად ურწმუნოთათვს იტყოდა და აღდგომად – მორწმუნეთათვს.

ნაცემად იგი – კრებულსა მას **სურიათასა**, ხოლო აღდგომად – ეკლესიათაჲ; რამეთუ დაეცა **სუდა** და აღდგა **შატათია**; დაცემად მარცხენითისაჲ მის ავაზაკისაჲ და აღდგომად – მარჯუენითისაჲ მის, რამეთუ ჰრწმენა და მყის სამოთხც მოიპოვა, ხოლო იგი ურწმუნოებითა დაეცა და წარწყმდა.

«დაცემად და აღდგინებად და სასწაულად მრავალთა».

სეშმარიტ არს სასწაული იგი საცილობელი. **ოფალი** გამოჩნდა, რომელი ქალწულისაგან იშვა. **შიდი** სასწაული არს შობად ქალწულისაგან და კუალად დადგრომად ქალწულადვე, რამეთუ სასწაულ არს ქალწული. **სმინე სსაიამსი**, რასა ეტყვს **სქაზს**; ეტყვს, ვითარმედ: ითხოვე სასწაული **ოფლისა** მიერ **იმრთისა** შენისა სიღრმედ ანუ სიმაღლედ. ნა თქუა

ტეზ: «არა ვითხოვო, არცა განვცადო **ოფალი**»(ეს.7,11-12). **შა** თქუა **საია:** «რამეთუ თავადმან **ოფალმან** მოგცეს თქუენ სასწაული: აჰა ესერა ქალწული მიუდგეს და შვეს ძვ და უწოდინ სახელი მისი ემმანუელ»(ეს.7,14).

შმის ქალწულისაგან, რომელი-იგი იშვებოდა სასწაულად, რომელი-იგი ეყო მრავალთა ენოვანთა საცილობელ, **სუმეონ** წინავე ჰრქუა ქალწულსა: «ესე არს დაცემა და აღდგომა **სრაელისა** და სასწაულად მრავალთა; და შენსაცა სულსა განვლოს მახვლმან, რათა გამოცხადნენ ყოველთა კაცთა გულის სიტყუანი»(ლუკ.2,34-35).

შმას სიტყუასა ვინმე ჰგონებდეს, ვითარმედ მახვლითა აღესრულოს წმიდა ქალწული და იმარტვროსო, რომელი-იგი **სუმეონ** ჰრქუა, ვითარმედ «შენსაცა სულსა განვლოს მახვლმან». **წრს**, გარნა არა ეგრე, რამეთუ მახვლი მჭედელთაგან განიჭედის და ჯორცი განიკუეთის, არა ხოლო თუ სულიცა. **ადეს** ჯუარს აცუეს **სესუ** **სურიათა** და მზესა მოაკლდა ნათელი და კლდენი განსთქდეს, ამისთვს ვითარცა მახვლმან განვლო სულსა მისსა. **შმას** მახვლსა იტყოდა **სუმეონ**, რომელი-იგი ურვად მოწევნად იყო ქალწულისა და მისი წინავე აუწყა.

შა კუალად, ოდეს-იგი ჰგონებდა წარწყმედასა მისსა, რომელი-იგი მოსლულ იყო მოძიებად წარწყმედულთა.

შა რამეთუ ურვასა შევარდა ქალწული იგი და ჰგონებდა წარწყმედასა ძისა თვისისა. **სმინე** ან, ვითარ იტყვს ლუკა: «და ოდეს იყო იგი ათორმეტის წლის»(ლუკ.2,42). **შა** რად არს «ოდეს იყო იგი ათორმეტის წლის»? რამეთუ ცნობად ცნობასა წარჰმატებს და ძიებად ძიებასა აუწყებს: «და ოდეს იყო იგი ათორმეტის წლის». **წინ?** – მხოლოდ-შობილი ძვ **იმართისა** უწინარჰსი საუკუნეთად. **შა** ოდეს იყო **სესუ** ათორმეტის წლის? ვინადთგან? – არამედ ქალწულისა მიერ შობითგან და ჟამითი-ჟამად წარემატებოდა ჰასაკითა და კაცობრივსა მას ზომსა დაამტკიცებდა, ვითარცა იტყვს მახარებელი: «და ყრმად იგი **სესუ** აღემატებოდა ჰასაკითა და სიბრძნითა»(ლუკ.2,52) და «მადლი იმართისა იყო მის ზედა»(ლუკ.2,40).

წნ იხილე მახარებელისა იგი ჭეშმარიტად გამოთქუმა. **წრა** თქუა, ვითარმედ «სიტყუად იმართისა წარემატებოდა», არამედ «კაცობისა ჰასაკითა». **შმის**თვს მახარებელმან თქუა: ოდეს

იყო იგი ათორმეტის წლის, აღიყვანეს ყრმად იგი მშობელთა მისთა **სერუსალემდ** დღესასწაულსა მას ზატიკობისასა და აღასრულნეს დღენი იგი და მიიქცეს იგინი სოფლადვე თვსა. **შა** დაშდა **სესუ** მარტო. **შა** არა უწყოდა ესე **შარია**, ჰგონებდა, ვითარმედ თანა-მავალთა თანა არს. **შა**, ვითარ მოვიდეს დღისა სავალსა და ეძიებდეს ნათესავთა და მეცნიერთა თანა და ვითარ არა პოვს, უკუნიქცეს მუნვე **სერუსალემდ** ძიებად მისა(მდრ. ლუკ.2,42-45).

წნ ვითარ აღესრულების სიტყუად იგი **სუმეონისი** ქალწულისა მიმართ, ვითარმედ «შენსაცა სულსა განვლოს მახვლმან?»(ლუკ.2,35) – ურვისა და ძიებისა მისთვს. **შა** ღაცათუ ქალწულ დედა იგი. **წრამედ** მუცელმან იტვრთა და ზრუნვით ზრდიდა მას და აქუნდა ვითარცა შვილისა მიმართ დედობისა იგი შრომად და ზრუნვად და ეგონა, ვითარმედ წარუწყმდა, და ეძიებდა მას სამ დღე ურვითა გულისადათა და იტყოდა: ვადმე! რაი ესე შემემთხვა მე? რამეთუ, ოდეს-იგი ვჰგონებდი შესაძინელსა, მაშინ განმეჭუა მე! ვინ-მე-რად მიმპარა საუნჯე იგი? ან ძე არღარა დედათა შორის კურთხეულ; არღარა თქუან ჩემთვს, ვითარმედ: «ნეტარ იგი მუცელი, რომელმან გიტვრთა შენ, და ნეტარ იგი ძუძუნი, რომელნი განოვებდეს შენ!»(ლუკ.11,27) ვინ-მე რად მიმპარა? აჰა ესერა **სლისაბეტს** უხარის და მე ვწუხ; მას მგედარი იგი აქუს და მე მეუფე იგი განმეჭუა; **მონად** დაიცვების და **ოფალი** არა ჩას. სადა არს **საბრიელისი** იგი ხარებად? სადა არს მოგუთად იგი თავყვანის-ცემა და მწყემსთა სიხარული? ოდეს-იგი დედოფლებასა ვჰგონებდი, მაშინ გლახაკ ვიპოვე!

წნ **სუმეონ** ესრტთი ესე ურვად ვითარცა მახვლისა განსლვად წინავე ქალწულსა მას აუწყა, რამეთუ ეტყოდა: «შენსაცა სულსა განვლოს მახვლმან». **წრა** თქუა, თუ «დაადგრესო» ანუ «ეუფლოსო», არამედ «განვლოსო». **სე** არს, რამეთუ მცირედსა ჟამსა ურვად შეგემთხვოს და მუნქუესვე განერე.

წნ იხილე, რომელსა ურვასა ქალწული შევრდომილ იყო და ჰგონებდა წარწყმედასა, რომელი-იგი მოსლულ იყო მოძიებად წარწყმედულთა, ვითარცა იტყვს სახარება: «და მესამესა დღესა პოვს იგი ტაძარსა მას შინა, რამეთუ ჯდა იგი მდდელთმოძღუართა შორის და ჰკითხვიდა და ისმენდა მათსა»(ლუკ.2,46). **შა** ჰრქუა დედამან: «შვილო, რად ესე მიყავ

ჩვენ, რამეთუ აჰა ესერა ურვით გეძიებთ შენ?»(ლუკ.2,48).

შა ვითარ-იგი წინაჲთ ვთქუთ, აღესრულე-ბოდეს სიტყუანი იგი **სჳმეონის** წინაწარმეტყუელისანი, ვითარმედ «შენსაცა სულსა გან-ვლოს მახვლმან», და ქალწული იგი ეტყოდა 5
 შესუს: რაჲსათჳს არა მოხუედ ჩუენ თანა, შვი-ლო, ანუ რად ჰჳი შენ შორის მღდელთმოძღუ-ართა და ჰკითხავ და ასწავებ, რომელსა წიგნი არლა გისწავიეს, და იგინი გხედვენ, ვითარცა 10
 მჳეცნი კრავსა?

ჴოლო **ოფალი** გამოუცხადებდა მათ საიდ-უმლოსა იმრთეებისა თჳსისასა კაცობრივ და ჰრქუა მათ: რად მეძიებთ მე? არა იცოდეთა,

რამეთუ სახლსა მამისა ჩემისასა ჯერ-არს ჩემი ყოფაჲ?(ლუკ.2,49) რასა იტყოდა ჩემთჳს **სჳმე-ონ**? არა **ოფლით** მხადოდაა მე და იმრთად აღმიარა? და თქუენ ვითარცა ყრმასა მეძიებთ! 5
 ერთი მივის მამაჲ, ხოლო თქუენ მსახურად ოდენ მოგიგენ.

წნ სიტყუად ესე დავასრულოთ და მოვიწრა-ფოთ საკურთხეველად და საიდუმლოსა ზიარ ვიქმნეთ, რომლისა მიერ ყოველი სოფელი განმტკიცების და ეკლესიაჲ განმრავლდების 10
 ჴრისტე შესუეს მიერ **ოფლისა** ჩუენისა, რომ-ლისაჲ არს დიდებაჲ თანა შამით და ყოველად ჩმიდით სულითურთ, ან და მარადის და უკუ-ნითი უკუნისამდე. წმენ.

